

Ἐξ ἀμαρτ. Βυζαντ. *γαρίδιν* (πβ. *γαρίδα*), πιστούμενου ἐκ τοῦ ἀρχ. ἤδη τύπ. *καρίδιον*.

1) *Γαριδίτσα*, δ ἰδ. *Λεξ. Βάιγ.* β) *Μεταφ.*, ἐν τῇ φρ. δὲν ὑπάρχει *γαρίδι* = δὲν ὑπάρχει τίποτε Πελοπν. (Κίτ. Μάν. Μανιάκ.) Συνών. φρ. *Δὲν ὑπάρχει γαρίδα-κουρούπι-λέπι-ποδόχαλο-φτερό.*

γαριδίτσα ἡ, πολλαχ.

Τὸ ἀμαρτ. Βυζαντ. *γαριδίτσα* (πβ. *γαρίδα*), πιστούμενον ἐκ τοῦ παραλλήλου τύπου *καριδίτσα*. Βλ. Πρόδρομ. III, 276 (ἐκδ. Hesselting - Pernot σ. 60) : «καὶ καραβίδας ἐκζεστάς, τηγάνου καριδίτσας».

Ἡ μικρὰ γαρίδα πολλαχ. : Δὲ μοῦ δίνεις καὶ μένα μερικὲς γαριδίτσες γιὰ δόλωμα ; Μ' αὐτὲς τίς γαριδίτσες θὰ μᾶς ξεμπλέξης, δίχως ἄλλο μεζέ ; Συνών. *γαρίδι*, *γαριδοῦλα*, *λειανογαρίδα*.

γαριδόδιχτο τό, Πελοπν. (Ἀργολ.) *γαρ'δόδιχτου* Μακεδ. (Κασσάνδρ. Ὀλυμπ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. *γαρίδα* καὶ *δίχτυ*.

Δίκτυον κατάλληλον δι' ἄλιεian γαρίδων ἐνθ' ἄν. Συνών. βλ. ἐν λ. *γαριδᾶς* 1.

γαριδολόγος ὁ, ἐνιαχ. *καριδολόγος* Χίος — *Λεξ. Βάιγ.* Βλαστ. 311 *γαριδαλὸς* Προπ. (Κούταλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γαρίδα* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -λόγος, περὶ τῆς ἰδ. Γ. Χατζιδ., Ἀθηνᾶ 22 (1910), 248. Ὁ τύπ. *γαριδαλὸς* ἐκ τοῦ *γαριδολόγος* > *γαριδολός* > *γαριδολός*, κατ' ἐπίδρασιν τοῦ *γαρίδα*. Ὁ τύπ. *καριδολόγος* καὶ παρὰ Σομ.

1) *Γαριδᾶς* 1, δ ἰδ. ἐνθ' ἄν. 2) Ὁ ἀσχολούμενος μετὴν ἄλιεian γαρίδων ἐνθ' ἄν.

γαριδομάτης ὁ, *Λεξ. Δημητρ.*

Ἐκ τῶν οὐσ. *γαρίδα* καὶ *μάτι*.

Ὁ ἔχων τοὺς βολβοὺς τῶν ὀφθαλμῶν ἐξωγκωμένους καὶ προεξέχοντας τῶν κογχῶν. Συνών. ἰδ. ἐν λ. *γαρ-δολομάτης*.

γαριδοῦλα ἡ, πολλαχ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γαρίδα* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -οῦλα.

Γαριδίτσα, δ ἰδ. πολλαχ. : Ἡ *γαριδοῦλα* ἡ *φιλή* εἶναι τὸ καλύτερο δόλωμα γιὰ λυθρίνια. Ἀθην. Σοῦ κάνω τὸ τραπέζι μὲ *γαριδοῦλα* *φιλή* τηγανισμένη αὐτόθ. Ἦτανε Σαρακοστή κ' ἐφάμαε κάτι *γαριδοῦλες* πολὺ φρέσκες Κεφαλλ. — Τὰ δολώματα εἶναι *λογιῶ-λογιῶ* : *γαριδοῦλες*, *σκουλήκι*, *ζυμωμένο ψωμοτύρι* καὶ *μικρό-ψαρα* Κ. Μπαστ., Ἀλιευτ., 83.

γαριερός ἐπίθ. Κρήτ. (Ἀγιος Βασίλ. Κίσ. Σφακ. κ.ά.) — *Λεξ. Μ'Εγκυκλ.*

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γαριά* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ερός.

1) Ἀκάθαρτος, ρυπαρὸς, *γαριασμένος*, δ ἰδ. ἐν λ. *γαριάζω* ἐνθ' ἄν. : *Γαριερό* 'ναι τὸ ποκάμισό σου Κρήτ. (Σφακ.) || Ἀσμ.

Πάει ρωτᾶ καὶ τὴ γερὰ : τί 'καμες τὸ γαιτάνι ;

— Σὰ *γαριερό* μοῦ 'φάνηκε κ' ἐπῆγα νὰ τὸ πλύνω κ' ἐφούσκωσεν ἡ θάλασσα κ' ἐπῆρε δὸ τὸ κῦμα Κίς.

Καὶ μιὰ *δουφέκα* *γαριερή* βαστοῦσιν εἰς τὴ χέρα 'ς τὴ μέση ἔνα *βίστολο* καὶ μιὰ *σκουρομαχαίρα* Σφακ. 2) Οὐσ. *μετων.*, οἱ κάτοικοι τῆς ὀρεινῆς περιο-

χῆς τῶν Σφακίων (ὡς φέροντες ρυπαρὰ ἐνδύματα) Κρήτ. (Ἀγιος Βασίλ. Σφακ. κ.ά.) : Ἀσμ.

Eida *λογιῶς* οἱ *γαριεροὶ* 'ς τὸ *βύργο* τὸν *ἐκλείσα*, τὴν *ἀφορμή*, πῶς ἦτονε, πού τὸν *ἐκαταλύσα* Σφακ. Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών. Κρήτ. (Ἀμάρ.)

γαρίζω Θήρ. Κρήτ. (Ἀγιος Βασίλ. Μυλοπότ. Ρέθυμν. Σφακ. κ.ά.) Πελοπν. (Ἀρκαδ. Γορτυν. Κλουτσινοχ. κ.ά.) Πόντ. (Ἀμισ. Κοτύωρ. Κερασ. Οἶν. Τραπ. Χαλδ.) — *Λεξ. Δημητρ.* *γαρίζου* Εὐβ. (Ἀκρ. κ.ά.) Θεσσ. (Ζαγορ. κ.ά.) Θράκ. (Μάδυτ. κ.ά.) Λήμν. Μακεδ. (Καταφύγ. Μελέν. κ.ά.) Σαμοθρ. Σάμ. Τένεδ. *γαρίζ-ζω* Κῶς *γαρίτζω* Σίφν. *γαίζου* Σαμοθρ. *σγαρίζω* *Λεξ. Βάιγ.* *σγαρίζου* Μακεδ. (Μελέν.) *καρίζω* Πόντ. (Ὀφ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γάρος*. Ὁ σχηματισμὸς ἀσφαλῶς Βυζαντ. ἤδη, ὡς πιστοῦται ἐκ τῆς μετοχ. *γαρισμένος* καὶ τοῦ παραγώγου *γάρισμα*. Βλ. Πρόδρομ. III, 215 (ἐκδ. Hesselting - Pernot σ. 57) : «καὶ πίνω καὶ τὸ γάρισμα, αὐτὸ τὸ γαρισμένον | καὶ πρήσκειται ἡ κοιλία μου, τὰ δ' ἄλλα μὴ τὰ λέγω». Διὰ τὸν τύπ. *γαίζου*, βλ. Ἰ. Καλλέρ., *Λεξικογρ. Δελτ.* Ἀκαδ. Ἀθην. 8 (1958), 53 ὑποσ. 5. Ὁ τύπ. *σγαρίζω* (διὰ προθετικοῦ σ) καὶ παρὰ Σομ.

1) Ἐπὶ ἐνδυμάτων, καθίσταμαι ρυπαρὸς, ρυπαίνομαι Θήρ. Κρήτ. (Μυλοπότ. Ρέθυμν. κ.ά.) : Ἡ *γαρίσανε* τὰ *ροῦχα* καὶ *θένε* *πλύσιμο* Θήρ. Ἡ *γαρίσανε* τὰ *ροῦχα* μου Μυλοπότ. Ρέθυμν. Μετοχ. *γαρισμένος* = ρυπαρὸς, ἀκάθαρτος Θήρ. Μακεδ. (Καταφύγ.) : *Μάζωξε* τὰ *γαρισμένα* *ροῦχα* νὰ τὰ δώσης 'ς τὴ *βλύστρα* Θήρ. Συνών. βλ. ἐν λ. *γαριάζω* 1. Καὶ μετβ., καθιστῶ ρυπαρὰ, ρυπαίνω (τὰ ἐνδύματα) Θήρ. κ.ά. : Ἐσὺ τὰ *γαρίζεις* πολὺ τὰ *ροῦχα* Θήρ. 2) Ἐπὶ καιομένων ἢ βραζομένων πραγμάτων, *λαμβάνω* *χροιὰν* *μελανωπήν*, *μαυρίζω*, *μελανιάζω* Κρήτ. (Ἀγιος Βασίλ. Σφακ. κ.ά.) Πελοπν. (Ἀρκαδ. Γορτυν.) : Ἡ *γάρισε*ν ὁ *λύχνος* καὶ δὲ *φέγγει* (ἀπηνθρακώθη ἡ θρυαλλίς τοῦ λύχνου) Ἀγιος Βασίλ. *Νὰ γαρίσετε, γιὰ ξύλα !* (ἐπὶ ξύλων τῆς πυρᾶς, τὰ ὅποια καπνίζουν καὶ μαυρίζουν, χωρὶς νὰ ἀνάπτουν ἀρά) Σφακ. Ἡ *γαρίσανε* τὰ *κουκκιά* 'ς τὸ *τσικάλι* (ἐπὶ κυάμων δυσεψήτων) αὐτόθ. Τὸ *φαῖ* *γάρισε* 'ς τὴ *φωτιά* (ἐπὶ φαγητοῦ ἐψηθέντος πέρα τοῦ δέοντος) Γορτυν. β) Ἐπὶ φαγητοῦ, βράζω *σιγὰ-σιγὰ* καὶ *κανονικὰ* ὥστε νὰ ἀπομεινῇ ἐλαχίστη ποσότης ζωμοῦ Σίφν. : Ἀσ' τὸ *φαῖ* νὰ *γαρίσῃ*. Πβ. *καλογαρίζω*. Καὶ μετβ. *κάμνω* τι νὰ *μελανιάσῃ*, νὰ *χάλασῃ* Κρήτ. (Σφακ.) Πελοπν. (Γορτυν.) Ἡ *γάρισε* δὸ *τσικάλι* τὰ *κουκκιά* Σφακ. Τὸ *γάρισε*ς τὸ *φαῖ* *τόσες ὥρες* 'ς τὴ *φωτιά* Γορτυν. γ) *Μεταφ.*, συντελῶ εἰς τὴν ἀποτελεμάτωςιν ἢ τὴν καταστροφὴν ὑποθέσεως ἐνεκα ἀσκόπου ἐπιβραδύνσεως Πελοπν. (Γορτυν.) : Τὴ *γάρισε*ς τὴ *δουλειά*. 3) Ἐπὶ νηπίων καὶ παιδίων, *μελανιάζω* ἀπὸ τὸ πολὺ κλάμα, ἀποκάμνω *κλαίων* Θεσσ. (Ζαγορ. κ.ά.) Θράκ. (Μάδυτ. κ.ά.) Κῶς Μακεδ. (Μελέν. κ.ά.) Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν.) Σάμ. — *Λεξ. Δημητρ.* : Ἡ *γάρισε*ν δὸ *παῖ* μ- 'βὸ τὸ *κλάμα* Κῶς. *Γάρ*σι τοῦ *πιδι* νὰ *κλαίῃ* Σάμ. *Ποῦ χάθηκες σήμερα ; τὸ παιδί σ' γάρισε* ἀπὸ τὸ *πρωὶ* Ζαγορ. Τὸ *μωρὸν ἐγάρ*τσεν κ' ἐσὺ 'κὶ *ἀκοῦς* ; Κοτύωρ. Ἡ *γάρισε*ν τὸ *μωρὸν* ἀσ' σὸ *κλάμμο* Οἶν. Συνών. *γάζω* 2, *γανιάζω*, *γανίζω*, *γαρνιάζω*, *μαυρίζω*, *μελανιάζω*, *σκάζω*. β) Ἐπὶ παιδίων ἢ καὶ ἐνηλίκων, *κλαίω* *γοερῶς* καὶ *παρατεταμένως* Μακεδ. (Μελέν. κ.ά.) Πόντ. (Κοτύωρ. κ.ά.) Σάμ. Τένεδ. — *Λεξ. Βάιγ.* Συνών. *βάζω* (I) 1γ, *βαθίζω* 1β, *γαίτζω*,

